

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 peseta trimestre
Fora	1'25 id.
Estranger	1'50 id.
Un número	10 céntims

Any 2.^{on}

SECCIÓ GENERAL

Festa Poética de Santa Maria de Ripoll

ALS CATALANS

Ay vu fa dos anys que fou novament consagrat y dedicat al culto de Deu Nostre Senyor lo gloriós Temple que bastiren los héroes de la Reconquista de Catalunya, oferintlo á la Santíssima Verge, en aquella vall montanyana hont juntantse ls dos rius nascuts del Pirineu ván á ensenyar á tot lo Principat que la fe, vinguda com la neu de lo més alt, ha de ser perpetua regor y manteniment dels pobles. Les passions humanes, excitades per danyosos errors, qual existència sol permetre'l Senyor per ensenyarsa y humiliació de les mateixes nacions, convertiren en ruïna aquell gloriós monument de la Religió y de la Patria, qu'en un dia inoblidable de la Nostra vida, sentint-nos inspirats pel mateix! Deu y alienats per l' hermosa albada d' esperança que les promeses divines dibuixen pel creyent en l' horitzó, determinarem refer, á fi de que, en aquest temps de fe decayguda y quan la Patria està voltada dels més grans perills, vegés tot lo mou qu' encara 'ns queda empenta per retornar á la Mare de Deu son antich trono y á Catalunya sa casa payral, per ensenyar als Nostres compatriots lo camí de la restauració, de la dignitat recobrada y del verdader amor patri.

En aque
a la Sobera
estimada Ca
tòhom hi pre
dreta per humili
guirém. La pietat
tant dignament o
generositat de la fai
...; l' opulen
cia del rich y l' óbol
, lo faust del noble y
la seuzillesa del obrer; l' abdúria del arquitecte y
l' habilitat del artista en totes ses manifestacions; la
magnificència del Episcopat, l' esplendor del sacerdoti
y l' habit de penitència del religiós; l' universal
tribut d' un y altre hemisferi; tot rendí son homenatge d' amor y carinyo á la Verge de la Reconquista de Catalunya. Faltava no més la Poesia, de la qual s' es
dit ab tota rahó qu' es filla del Cel quan canta 'ls
amors purs y entona himnes en llahor de la Religió y
de la Patria. Y no s' oblidá la poesia d' aquest deute
concret ab Nostra Senyora de Ripoll y allá en les més
altas regions del sentiment aná á buscar les inestroncables deus de l' inspiració pera formar grandiós y ar
mónich cantic que saludás á l' alba esplenderosa
nascuda en les valls del Ter y del Freser, teixint flay
-issima garlanda hont ab les roses cullides en los
plans y montanyes de Catalunya s' unissen triades
flors vingudes de les vores del històrich Tajo, del Ro
se abondós, del magestuós Tíber, del Arno gentil, del
Rhin famosíssim, del clàssich Ilís y fins del extens
Danubi. Les llengues llatines y les no llatines han
respost al amorós convit que oportunament les enviá
rem y de la xamosa y aromática corona que ab tant
hermoses flors s' es teixida, ne farem presentalla á la
Verge Santíssima de Ripoll, si Déu hi dona sa bene
dicció, lo propvinent dia quinze del mes de Setembre,
en que celebra l' Iglesia la festa del Dolç Nom de Ma
ria, d' aqueix nom estimat que, unit al santíssim de
Jesús, fou en tot temps la senyera de la Patria. En
aqueixa diada, que vindrá á esser ditxós coronament
de les festes de Consagració fetes l' any 1893, cele
brarem de Pontifical, ab l' ajuda de Deu, en la glorio
sa Basílica Ripollesa, alont acudirán ab ses creus y
ganfanons y la multitut de llurs devots, les vehines
Parroquies, á fi de dar major esplendor á la ceremo
nia. En l' Ofici s' predicará un sermó alusiu al objecte
de la festa, y, acabada la missa, los Cavallers del há
bit del Sant Sepulcre del Capitol de Barcelona, que hi
assistirán en corporació, inaugurarán lo monument
dedicat al Comte Berenguer IV, dit lo Sant, què vestí

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

SABATERIA-VELLA 2-1.er

Dissapte 10 de Agost de 1895

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletons, etc., que 's remeten
á la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanari

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

Núm. 71.

'i mantell de la citada Orde, de la qual, y de les del Hospital y del Temple, repé la cessió dels drets que 'ls pertanyán de possehi lo Reyalme aragonés en virtut del testament d' Albs I lo Batallador,

Y á la tarde, voltats de tots los bons fills de Catalunya y de totes aquelles personnes de bona voluntat que vajan á associar-se á aquest acte d' amor filial tant grat á tots los catòlichs, oferirem á nostra excelsa Reyna aqueixa poètica Corona que 'l principe y 'l menstral, lo sabi y l' obrei y fins l' humil estudiant han voltat d' hermosa pedería. Se llegirán les principals composicions que figuraren en tant preciós llibre y la religiosa y patriòtica festa s' acabará cantantse ab acompañament de nutrida orquestra l' Himne de la Restauració y 'ls Geigs de Santa María.

Catalans, anem tots una vegada més á Ripoll. La Verge Santíssima 'ns hi espera; les mudes y eloquents reliques dels famosos Comtes y varous á qui hem retornat llur sepultura sian novament testimonis del amor patri qu' en nosaltres ressucita. Aném en aquella aygua pura del sentiment cristia á trempar les nostres armes per lluytar ab inacabable vigor ab l' impietat y l' indiferència, cerscadores de l' humanitat y ofegadores de la vida de les nacions. Y que l' sant alé de la Poesia, qu' en aquells moments fará reviure en nosaltres la flama sagrada de l' esperança, nos done á tots valor per avançar y may desmayar en aquest camí de restauració, hont no solament nos toca aixecar de nou los venerables monuments de la Patria, sinó també son esperit y ses costums y sobre tot aquella hermosa Fe que fou l' anima de la nostra grandesa.

Aném tots á Ripoll, menats per la llum del passat y confiats en l' esdevenir.

De Nostre Palau de Vich, á 1 de Juliol de 1895, II aniversari de la Consagració de Santa María de Ripoll.

JOSEPH, Bisbe de Vich,
Administrador Apostòlic de Solsona

Relacions entre l' agricultura y l' industria y compatibilitat de llurs respectius interessos.

Lo principi de la solidaritat es la gran panacea del progrés econòmic.

Rossi.

La producció de les riqueses socials segueix lo mateix camí que la civilisació y se torna una obra esencialment colectiva per la influència de la divisió del treball, quina aplicació es cada dia major en la indústria.

Les lleys universals d' armonia que lluhent en tots los ordes de la Creació, presentides ja á la antiguitat pel geni d' Aristotil quau afirma, en hermosa síntesis que s' ha conservat per tants de segles, que 'l mon es un obrador inmens en lo quin totes les criatures trevallen solidàriament pera obtindre llur perfeccionament, y corroborade en son aspecte científich pels filosophs que donaren al dret sos fonaments naturals, trencant los vells motllos del *quod natura omnia animalia docuit* dels romans; han trobat la seva encarnació práctica en lo principi de la divisió del treball desde que la ciència econòmica, despallantse de les seves primitives aficions al capital, s' ha sistematizat en les fonts pures de les ciències socials.

Aquesta divisió del treball quin origen humà se troba en la inclinació innata de l' home á cambiar los serveys y 'ls productes ab altres que mellor satisfassin ses necessitats, te la seva primera manifestació en la diferència de profesions. Dintre d' una mateixa professió produheix grans subdivisions, les quines se descomponen en una munió de procediments arriant á estendre fins á aytal punt la aplicació fecundant d' aquell principi, que fins pera fer una senzilla agulla, com demostra Adam Sunith en sos celebrats exemples sobre la divisió del treball, se reparteix lo treball en divuit operacions.

Les diferentes maneres ab que l' home

aplica llur activitat á les coses materials pera satisfer les seves necessitats constitueixen la indústria en general, quines branques principals son la Agricultura, la Industria y 'l Comerç. La Agricultura enclou tot lo que te per objecte lo conreu de la terra y la del bestiar útil pera aumentar y millorar los productes. La Industria transforma les matèries primeres y les apropie als diferents usos de la vida, donantles hi un valor major del qui avans tenien. Lo Comerç se fa càrrec dels objectes de consum y 'ls proporciona al públic en lo lloc, temps, qualitat y quantitat convenientes.

Aquesta senzilla divisió de la indústria humana, prescindint de sa major ó menor exactitud, ha sigut la més generalment admesa pels autors, per esser axi mateix la més clara. Pero 'ls avensos de la ciència econòmica, lo descubriment de les lleys que regulen lo desenrotollo constant de la producció de les riqueses y 'l complicat organisme industrial de les societats modernes, han fet necessaries altres classificacions, Sense entretindre 'ns á estudiar tots los quadros de l' activitat humana que s' han proposat y dexant corre les discussions qu' ha promogut entre 'ls economistes la existència de les denominades *industries inmaterial*, com axi mateix les divisions proposades per alguns autors y seguides en les exposicions universals, hem de regonexer que la més racional, científica y que meller respon á la naturalesa dels treballs, es la que prenen per basa la classificació antiga en tres grans branques, hi afegeix lo grupo de industries extractives, que son las que trauen los productes directament del sol com les mines, pedreras, etc, y la de transports, quin objecte es la translació dels productes d' un punt á l' altre.

Fet aquest bréu examen de la indústria humana en les seves diferents combinacions, la primera idea que s' acut es l' enllàs y conexió íntims que existeix entre elles, per manera que segons assegura en Baudrillart, constituixen un sol y únic organisme, lo qui queda incomplet y funciona malament, si n' hi arriva á faltar tant solzament una. Y ab rahó observan tots los economistes que malgrat la divisió del treball en les seves moltes y varies operacions, tendeix necesariament á la unitat més perfecte. Realment, diu Mr. Garnier, no hi ha més qu' una indústria, ab una infinitat d' arts diferents; pero ha semblat mellar, pera estudiar la acció industrial formar grups de les professions que tenen unes ab altres mes analogia. Totes aquestes professions s' unen y forman la vida comú y completa d'un poble, lo fons ó caudal de riquesa d' ahont surten tots los medis de satisfer les necessitats públiques y privades.

No obstant, empero, la corrent no interrompuda de relacions que lliga á totes les industries ab un llas mateix d' igualtat y conunitat d' interessos, no es possible deixar de regonexer certa preeminència á favor de la indústria agrícola, com igualment una relació mes íntima, que per rahó de la naturalesa dels seus productes y dels seus treballs hi ha entre la agricultura y la indústria, fent que vagin quasi sempre plegades sense que ni per un moment se pugan concebir separades l' una de l' altre.

En tots los temps s' ha regonegut la importància de la agricultura en la producció de les riqueses. Cicero ja digué: «de tot allò que pot portar alguna utilitat, res hi ha mellar, més profitós, més agradable ni més digne de l' home lliure que la agricultura». Y per l' estil tots los pobles s' han preocupat del conreu de la terra com a font principal de la seva prosperitat y benestar. La historia del Assia, de l' Egipte, Grecia y Roma mostra molts exemples de la consideració en que eren tinguts los treballs de la terra. En les obres d' Homer sovintenjan los passatges en los quins se pintan als héroes y als prínceps cuidant les seves terres y bestiar y era tanta la estimació que feyan de la agricultura aquells pobles, guerrers y pa

gesos al plegat, que arribaren fins à atribuirli un origen diví, creyent que la vida del camp, segons deya Columela, era próxima sino germana de la Sabiduría.

Efectivament, la agricultura constitueix la font copiosa, d'ahont brollan tots los frufts necessaris pera alimentarnos; ella es la qui proporciona totes les materies primeres indispensables à les altres industries. Per aquest motiu se la considera generalment, com à la industria mare, la més important y de la quina totes les altres no son més que ramificacions.

JOSEPH LOPERENA.

S' acabarà

LOS QUE DEUHEN SER DIPUTATS.

No té desperdici l' següent discurs que darrerament pronunciá Bismarck y que tanta irritació ha produxit en los círculs polítichs alemanys.

Sos conceptes son per igual aplicables á tots los payssos que sufreixen los vics de la actual manera de ser del sistema parlamentari:

«Si jo anés à votar me preguntaria en primer terme:—¿Aspira l' candidat à fer carrera per' arribar à ministre?—Y en tal cas no l' votaría, porque clar está que son interés exclusiu ha de ser aplanar lo camí pera las ambicions: olvidará á sos electors pera no pensar més que en Berlin.

Després observaria á la sua muller. Si son desitx es viure á Berlin pera lluhirse allí y fer paper en societat, no votaría tampoc al marit perque al arribar aquet à ministre, la dona l' faria agarrar com una llagasta á la cartera y no l' afluixaria per res del mon, y en tals condicions que podia esperarse d' un home aixís à favor de la agricultura y dels interessos generals del pays?»

Després d' haber explicat á qui no votaria, definí Bismarck á qui otorgaria son vot d' elector:

«Elegiria—digué—gent de nostra mateixa carn y de nostra mateixa sanch, que se cala ab la mateixa pluja que s' mulla y disfruta del mateix sol que daura nostras cullitas. Nostres llegisladors son caballers que cobran sos sous fassí bó ó mal temps; nos governan y no produheixen més que lleys, lo qual no es molt.

»Jo aniria més enllà. Proposaria que en compte de sou se dongués á cada ministre l' producte d' una finca ó los rendiments d' una acció en una fàbrica, y que no tingués lo ministre altra renda. Fent dependir la prosperitat del governant del alsà ó baixa dels interessos de sos governats, no hi ha dubte de que la administració pública aniria més dreta.»

(De *La Pagesia*).

LOS POLITICHES MADRILENYS

Encara que ha passat un bon xich la moda de las *interviews*, y que ja casi ningú dona importància á lo que ls diferents personatges tenen à be declarar al primer periodista que se ls hi acosta, ls periodistas madrilenys encara van á amohinar á la gent preguntant la opinió d' aquest ó aquell subjecte sobre qualsevol cosa que ells creuhen important. Es veritat que en general als politichs preguntats los hi agrada que ls amohinin. Pero aquest estiu, en que á tots se ls hi parla de la cuestió de Cuba, no creyén que estiguin gayre satisfets de ser objecte d' *interviews* en que demostran la seva complerta carencia de coneixements y d' ideas sobre aquell problema per demés trascendentalissim.

Lo mateix quan ha sigut *interviuat* en Silvela, que en Castellar, que en Sagasta, que tots los demés de major ó menor cuantia, hem tingut d' enterarnos de lo mateix, ab molt pocas variacions: que Espanya farà tots los esforços pera la conservació de Cuba, que la guerra podrà durar mes o menos pero que á la fi se te d' acabar ab la sumisió completa de la gran Antilla; que hem de tenir confiança en las condicions d' aptitud del general Martínez Campos.

Y si fa no fa, ningú diu res més. Respecte de las causas que han originat aquesta guerra, per *patriotisme* ningú 'n diu res, y si n' hi ha algun que comprén que l' patriotisme no impideix esbrinar la causa dels mals actuals suposat que son coneixement pot contribuir al remey, ho fa tant malament, que valdrà més que callés. Ab dir rodonament y sense més explicacions que las reformas proposades per en Maura han donat lloch á la insurrecció, ne tenen prou, ni més ni menos que si en Maceo y Máximo Gomez combatessin per aquella Cambra administrativa que era l' tot del projecte reformista.

Y respecte á la política que cal seguir en la isla de Cuba mentre duri la guerra y després d' ella, no hi ha que dir que ningú 'n parla. Cadascú segons lo seu criteri be podrà expresarlo, pero ningú s' atreveix, puig com tots coneixen tan poch la cuestió cubana, l' estat de la opinió, las verdaderas circumstancies en que s' troba la isla, tots tenen por de dir un disbarat que ls comprometi. L' anuncis dels propòsits polítichs de Espanya, en quant la guerra s' acabés, fets per los homes destinats á governar, podrà tenir molta importància, quant una part de la població cubana està dubtán cap ahont decantarse. Pero ls personatges madrilenys prefereixen tancarse en sibilítich silenci... perquè no saben que dir.

Tots son iguals. Es tant estat lo círcul de las ideas políticas madrilenyas, que en sortint deas cuestions que podriam dir ordinarias, se troban com perdut. Y aixis los principals politichs dinàries, no saben sortir de quatre y ulgaitats que res significan y s' repeño saben sortir de quatre y ulgaitats que res significan y s' repeño.

Teixen los uns als altres, senselir cap d' ells una cosa nova, una idea una mica iluminosa, fins a punt de poguer ser fetas tolas las seves declaracions, acomodants no mes una mica, per los mateixos periodistas que las escoltan

de les jugades de Bolsa. Se sospita hi puga haver interessadas en aqueix joch algunas empresas periodisticas.

La *Gaceta* publicará dintre pochs dies la respuesta del Govern negantse á accedir á la petició dels republicans y carlins de que obrís las Corts pera tractar de la indemnisió Mora.

Lo general Azcárraga, a l' objecte de recompensar los serveys que presta la classe de sargentos, ha redactat un decret, que ha sigut firmat per la Reyna á San Sebastian, disponant se concedexi l' accés á segons tinentes de la reserva, á tots aquells sargentos d' infanteria, caballeria, enginyers y artilleria, que pertenexen al segon periodo d' enganche, solicitin anar á Cuba avans de fi de mes.

Al mateix temps s' autorisa al general en quefe d' aquella Autilla pera que nombrí tinentis d' aquesta categoria á los sargentos que consideri acreedors á n' aquesta distinció.

Ha circulat lo rumor de que ls elements revolucionaris de Valencia preparavan una revolta pera dificultar la concentració dels reservistas. Dit rumor es rodonament desmentit en los centres oficiais.

Dona molt que parlar un misatje d' adhesió á las actuals institucions enviat á la Reyna Regent per lo Capítul general dels dominichs que s' havia reunit en Avila de los Caballeros pera tratar d' assumptos d' interes general pera la Ordre. Lo missatje porta las firmas dels principals individuos d' aquella á Espanya y al extranger.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT.—Sessió del 5 d'agost, 1.ª convocatoria.—Baig la Presidencia del alcalde accidental D. Hortensi Bajandia y ab assistencia dels regidors Senyors Garriga, Salvat, Pla, Biñá, Prat, Llapart, Sábat, Auguet, Cat, Carreras y Massaguer, se varen prendre ls següents acors, despues d' aprobadla l' acta de la sessió anterior.

Aprobar comptes per valor de 598 pessetes.

Obligar als propietaris dels carrers del Carme y Vista Alegre que coloquin aceras en sus cases,

Accedir á la demanda feta per D. Pauli Pujol perque se li concèdesca autorisació pera traspasar lo arrendament dels halls de Carnaval á favor de D. Miguel Pagés.

Clasificar las jubilacions que foren aprobadas en la sesió pasada, senyalant á D. Angel Texidor 585 pessetes anyals; á D. Jaime Tomás, 405; á D. Narcís Arxé 290; á D. Joseph Freixas 390 y a D. Miquel Carreras 260.

Se procedí al sorteix dels individuos que han de formar la Junta Municipal, quedant elegits: pera la 1.ª secció; D. Nicolau Régas, D. Joan Ribas, D. Joan Marimón, D. Narcís Renart, don Amis Unal, D. Francisco Cros; D. Joan Naspleda, D. Salvador Falló, D. Joan Vila y D. Francisco Miralles; pera la 2.ª; D. Lluís Planchart y D. Ramón Bastos; pera la 3.ª; D. Jaume Vidal, don Joseph Mercadal y D. Benet Massot; pera la 4.ª; D. Joan Turull; pera la 5.ª; D. Jeroni Riuró, D. Joseph d' Elorsa y D. Llorenç Ferré, y pera la 6.ª; D. Benet Alemany y D. Esteve Tausa.

S' acordá ampliar ab 35 pessetes més, l'autorisació de 250 que s' concedí pera obres necesaries en lo moli de Pedret.

Y nombrar una comissió composta per los Srs. Carreras, Serrat, Plá, Garriga y Llapart, pera que visiti al Sr. Gobernador Civil y Delegat d' Hisenda, al objecte de donárlí un vot de gràcies, per los serveys que han prestat en la qüestió de les cédulas personals.

L. Excm. é Ilustrísim Bisbe de la Diócesis, ha nombrat los vocals de la Junta encarregada de la restauració del Monestir de Camprodón, de la qual ell es President, quedant constituida per los Senyors segunts: Dr. D. Ramón Font, Vicari general, D. Miguel Casimir Arnau. Párroco de Camprodón, D. Jacinto Auli, D. Ramón Brandiu, D. Manuel Barnadas, D. Ignaci Casabó, D. Joseph Cabanyach, D. Adolfo Carulla, D. Francech Sali, D. Bartomeu Guardia, D. Rodolfo Juncalleda, D. Joaqním Coch, D. Fernando Oliveda, D. Bartomeu Robert, D. Saturni Ramis, D. Antoni Serralloch, D. Joseph Sert, D. Joseph de Sitjar, D. César A. Torres, D. Joseph Tomás, Dr. D. Joseph Vallet, D. Emili Vidal y D. Joseph Vila.

La Comissió executiva la constitueixen, l' Excm. Sr. Bisbe de la Diócesis y en son nom y representació lo Sr. Vicari General i l' párroco de Camprodón Tesoré: y D. Antoni Serrallach arquitecte director de les obres.

—En nostre número passat, posarem entre 'ls noms dels autors premiats en lo Certámens de Blanes, lo de Joan Molàs, en compte del de D. Joan Ribas Carreras.

—Havem rebut la visita d' un periódich català quinzenal literari que ab lo titol de *La Trompeta*, ha començat a publicarse en la villa de Llagostera. L' hi torné el saludó que dirigeix á la prensa, y deixem establert lo cambi.

—Diumenge passat, l' important societat recreativa *Las Ollas*, d' acort ab la secció dramática de la mateixa, celebra una extraordinaria funció dedicada á honrar la memoria del malgrat poeta, fundador del teatre català D. Frederich Soler, present en escena lo drama en 4 actes *Las Eurus del mas*.

gatada en un acte *Las pildoras d' Holloway*, abduïdes obres, originals del secent poeta Sr. Soler (Pitarra).

Per qual acte havíem sigut gaument invitats sentint no haberí pogut prendre part, per haver rebut ab retard l' invitació.

La concurrencia fou numerosa, y la funció resultà molt lluïda.

Aquest any la festa major de Castelló d' Ampurias promet ésser molt lluïda, puig y prendrà part per primera vegada la flobretx y patriòtica associació titulada «Centre Català.» Dita societat compta ja ab un preciosíssim envelat que s' instalarà dintre l' local de la dita associació y que resultarà sumament original y còmodo.

Al mateix temps s' assegura que la Junta directiva està ultimant lo contracte ab una notable orquestra que s' encarregará de cumplimentar lo programa que s' está redactant, y en lo qual hi figura, un vetllada regional literaria y musical.

—Autoritat per lo govern, pera ausentarse de la Província l' Sr. Gobernador Civil D. Ferran Alvarez, s' ha encarregat del mando de la mateixa, durant tal ausència, lo Secretari d' aquet govern D. Carlos de Garcia Puelles.

—La societat *Las Odaliscas*, ha tingut l' amabilitat de regalarnos la memoria de las operacions fetas per dita societat durant lo primer any de sa existència, de la cual nos ocuparem com se mereix en lo número proxim.

—Ha sigut nombrat xantre de la Catedral d' aquesta ciutat, lo Reverent Sr. D. Joseph Xiquer, aquí, per tal motiu, enviem nostra coral enhorabona.

—En l' ultim sorteig celebrat ha correspos passar á Cuba á nostre estimat amich D. Sixt Alsina, capitá de Artilleria, cunyat de nostre Director Sr. Botet y Sisó.

—Ha mort à Figueras l' abvocat y concejal del Ajuntament d' aquella ciutat don Joseph Junyer. (E. P. D.)

—Pera la pròxima temporada, ha demandat lo Teatre Principal D. Joseph Pinet ab arrenglo á las seguentz bases:

Donar desde 1.er de Septembre hasta la vigilie de carnestoltes 42 funcions en aquesta forma: Dotze funcions de vers fora d' abono forcós, per reputats artistes desde l' dia del debut hasta fires.

Tretze funcions d' ópera ó sarsuela ab augment d' orquesta. Abono forcós y temporada de fires.

Deu de vers, també fora d' abono, y les restants no. Durán les festes de Nadal, sarsuela lleugera ó en son defecte vers, aumentant la companyia ab un cós coreografich.

Los preus, excepció de la temporada de fires, serán limitats, no pujant la localitat y entrada de 1'25 pesetes.

—La empresa de la plassa de toros de Figueras ha annonciat una corrida pera l' die 25 del actual, fira de San Bartomeu.

—A Cassà de la Selva se treballa ab entusiasmè per constituir un cercle Catòlic de obrers.

—Nostre particular amich, lo catedràtic del Institut Provincial d' aquesta ciutat Dr. D. Lluís Gener, ha sigut nombrat Comissari d' Agricultura.

—Lo felicitém per tal distinció.

—Per lo ministeri de la Guerra han sigut cridats al servey los reclutes del any 1894, que eran excedents de cupo. Per qual motiu corresponen ingressar de nou á las filas, en la zona de Girona 240 individuos.

—Segons havem llegit en un diari local, sembla que la Companyia dels ferrocarrils de Tarragona á Barcelona y Fransa, reformarà l' servei de trens en lo sentit de que l' mixto número 26 que surt d' aquesta ciutat á las 6 y 5 minuts de la tarde, hora de Girona, després de una parada de 35 minuts, s' aturarà en totes las estacions de la línia, en lo trajecte de Girona á Port-Bou, per compte de ferro solsament en las de Flassà y Figueras, com ara fá.

—Han comensat en aquesta província lo treballs preliminars pera les vinentes eleccions.

Així ho posan de manifest les noticies que circulan fa alguns dies entre 'ls periodichs aficionats á la política socorreguda y pro-duevia, respecte 'ls proposits, que animan á sos candidats los quefes del pestilent y odiós centralisme en la província, repetint, per variar, tots los números del antich y rebregat programa reclam electoral, ab l' obligat de carreteres, pons y demés cataplasmas.

Nosaltres creyem qu' es anticiparé molt; per mes que á jutjar per la pressa que s' portan aquests señors diputats y senadors en renovar llurs promeses oblidades ja per l' ausència ó pels fachs de la lluita, es de suposar serà mol bona la breva y sent axí fan be en conservarla.

—**FIRAS Y FESTAS MAJORS.**—*Firas.* Dia 12 Banyolas, Dia 16 Caldas de Malavella y Castelló d' Ampurias.

Festas majors. Die 10, Bescanó, Castelló d' Ampurias, Das, Massanet de la Selva, Sant Llorenç de la Muga, Sant. Llorenç de Campdevanol y ullastre. Dia 15, Agullana, All, Amer, Batet, Castellà, Darnius, Gabus, La Bisbal, Ribas, Rosas, La Sellera, Serra, Tortellà, Vilabertrán, Vilamacolum, Vilamant, Fanals, Fontpedra, Sistella, Santa Pau y Bell-lloc.

—**J. LLINÁS Y C. BANQUERS.**—*Ciutadans*, 16.—Compran ab benefici cupons d' Exterior, Cubas y altres. Compran a venen valors al comptat. Reben ordres de Bolsa. Obran comptes corrents ab interess.

—**CAXA D' ESTALVIS DE GERONA.**—*Ciutadans* 16, y Udore, 2.—Imposicions al 5 per 100 desde 10 pessetes.—Id. 350 per 100 desde 1 pesseta.—S' admeten los dilluns, dijous y dissaptes de 9 á 1 y 'ls diumenges de 10 á 12.

Pera les devolucions los mateixos dies y hores.—Se proporcionan gratis prospectes pera 'ls altres detalls.

—**L' UNIÓ AGRÍCOLA, INDUSTRIAL Y COMERCIAL.**—*Emissió de 20.000 accions de 125 pessetes una.* En les oficines de la casa de banca J. Llinás y Companyia, queda oberta durant les hores de despatx que la mateixa té estableties, la suscripció á les expressades *Accions*, y se proporcionan los prospectes y demés notícies que s' necessin.

SECCIÓN LITERARIA

LO CASAMENT DE LA FILOMENA.

I

Després d' una nit plujosa y trista com la cara de la Filomena, vingué un dia hermos, ab un sol expléndit y sense una taca en l' espay, que convidava á deixar lo llit pera sortir á gosar de una matinada de primavera magnifica, extasiante, al peu d' una font, ab los gentils enraonaments dels auells que qui sab lo que devian contarse d' alegre, havent passat arranlits y espantats dintre del niu les llargues hores d' una nit tan fosca.

La Filomena la passá tota sens aclucar los ulls, y de tant en tant, quan despresa d' un viu llamech que il·luminava sa cambra, venia un tro que trontolla los vidres de son finestral, se posava asseguda al llit, estemordida, immovil, fins que la resplandor d' altre llamech la corprenia fentla correr á amagarse l' cap entre 'ls llenços.

Quins pensaments més tristes se li devian ocorre allavoras!

Com no si anava á casarse! Dintre pocas horas; després d' aquella nit tant trista.

Si ella s' ho hagués pogut imaginar alió, si hagués pogut endevinarlo, prou es ben cert que hauria esmercat de bona gana un parell de pessetes per consultar á una tiradora de cartes, sobre la resolució que tenia de pendre, perque es lo que deya.—Ell, en Xico es un dropo, y jo, francament, no l' estimo. La senyora Antonia be s' escarrassa dihentme que es un bon travalladó, que te molts diners, que seré ditxosa ab ell, prou no ni hi ha pas prou de dirmo, jo voldria saberho de cert axó, perque d' estimarla no, no l' estimo, la vritat....Ahir al entorn del llum, votejavan unes papallones més negres!....Aquesta nit no puch trencar lo son y plou y llamega y trona Ay, Senyor, que dema potser pedregui! Y tot axó be son verdaderas senyals de mal temps pro jo, l' mal temps vuy apartarmel tant com puga. Jo no vuy casarmi apesar dels papers, dels de casa y de la senyora Antonia, de tot, de tot.

Aquestes reflexions devia ferse quan sa mestressa, anomenada ja person verdader nom en aquesta historia, tucná lleugerament ab los nusos dels dits á la porta de sa cambra.

—Filomena, Filomena, crida al mateix temps la vellera, ¿qué pensas? Mira que ja son quatre hores, prou com la xicotina no s' doná per entesa, tucá més fort altre vegada.—Diantre de mossa; jo que me figurava trobarte ja arreglada y á punt de solfa....Vaja desvetllat y enlestexte que ja es l' hora, la comitiva prou es ben segur que estarà ja impacientançá á la Iglesia, Mes ni per aquestas obtingué cap contestació, y s' hauria mantingut fent la sorda mes bella estona si no hagués sentit un débil somiqueig de la senyora Antonia contestatal fi per un—No vuy pas anarhi á casarme; deixim estar, no vuy pas anarhi....Tinch son.

—Bó! are si que l' hem fregida. ¿Tens son?....Vaya una ridiculesa! ..

Au, ximpleta, guàrdela per una altre ocasió la son....Si no t' vestexes desseguida corro á dir al mateix Xico que vinga á treuret del llit; Mira que hi corra! Y allavors la porta s' obrí, aparaguént al dintel plorosa, mal humorada y en camisa la antítesis verdadera de la enamorada Julieta.

II

Poch rato de passar aquesta escena en un tercer pis modestíssim pro net com nna plata, atravesan los carreros de la ciutat, en direcció á la Iglesia del Carme, nostres coneigudas, l' una va ab los ulls baxos mentres l' altre sermoneja de débó; abdós, no obstant, ab un posat de cara de pomes agres que contrasta notablement ab les rioleres dels treballadors que van á la feyna, la moçada de pa á la boca ó be xiulant la cançó que en la societat coral, havien ensejat lo vespre anterior.

Com que caminan ab tanta calma, perque la senyora Antonia fa un grapat d' anys que no pot ferro d' altre manera, circumstancia agradosa aquesta vegada per la axerida nuvia, atrapemlas ab dos gambades y fent son camí tot escoltant sa conversa, per mes que algú ns moteji de sadeces ó ganduls.

Miréu, en aquest moment s' aturan y la jove se gira esdeirera com si anés á recolar....Com l' estira del bras la vellera y le reté fortament perque no marxi mes escolteu, escolteu que ja arriba á sentirse lo que enraonan.—No vuy anarhi á la Iglesia, no vuy anarhi, fa la Filomena, me vuy entornar cap á casa....Dexim senyora Antonia, deixim que no m' agrada'l dropo d' en Xico; no l' estimo y jo no m' hi casaré, lijnro.—Ja hi tornem á ser? contesta la vella. ¿No m' has fet escarrasar prou y masa suare per arrencarte del llit, que are vulgas ferme fer lo mico al mitx del carrer? gran C....¿Qué es axó de no volquer seguir?....Aixa, als, als que ja s' trobaré enrabiat de tant esperar, oh, y yo, si fos d' ell ni t' voldria per cap preu?....De que fa escarafalls la desmenjada! D' un xicot alt, ben plantat y bon minyò com no s' corren gayres, y encare que no siga una hermosura, ja i fan serne de guapo les dobles de cuatre, que bons parells ne te d' arreconades, y afageix mes baxet. Jo les he vistes, Filomena, jo les he vistes grogues, rebonicas com si talment sortissem de la màquina....Vamos, dona, camina que estás fent la comèdia de tan que te l' estimas en Xico: ¿no sabs que també he sigut jove al meu temps? Mes la nuvia á cada pas se va encantar que es un gust y va més apoch apoch com més depressa s' acosta'l Carme.

Al veure l' iglesia, les llàgrimes li venen al ulls y sanglotant y plorant de debò s' abrassa ab la senyora Antonia, que le sosté com si li fos filla verdadera fent grans esforços de flaquesa, mentres exclama.—Per l' amort de Deu senyora Antonia, entornemsem! No ho permeti vosté que 'ns trenqui l' coll ab aquest asé d' en Xico. Vosté que diu que m' estima més que 'ls meus, no vulge ferme desgraciada tota la vida ab aquesta bestia, perque ho es y es capás, si molt convé, d' haver vingut á casarse ab espardenyes y brusa apadassada, sense afeytarse y ab los cavells á tall de gitano tot despelligat, brut, de qualsevol manera, ioh! vosté que m' estima no ho vulgue tampoch....Entornemsem! Pro ja la mestressa l' empeny perque passi'l llindar de la Iglesia y encare murmurá.—Bueno, donch, siga, entremhi que tots se'n portaran xasco, perque quan vinga'l cas contestaré *No Pare*.

III

En Xico, ab dos ó tres seguidors, companys d' ofici, feya més d' una hora que ab la gorra als dits errondavan l' interior de la Iglesia del Carme, aturantse devant d' aquest quadro, guaytant ab molta atenció la trona y probant ab ses foras mans la resistència de la rexa del altar del Sagrament; mirantho tot, encantantse ab la més insignificant cosa y esperant, axó si, ab verdadera ansia la arribada de la nuvia, per avisar á mosson Pere, que confessava á algunes velles matineres, de que ja era la hora d' enlestitir.

Comensaban á impecantse, quan sonan pasos de dona dins la Iglesia, acompañats de un senzill xarroteix que no pot aturarlo ni la santetat del lloch en que's troban, passos y paraules regonegudes al punt perls tres amichs que, sonrihent de satisfacció, dos fentse l' ull ple de malicia, s' hi acostenyents y ab cara de festa. La senyora Antonia procura donalshi'l bon dia ab tal de posat alegre que sab, mentre la Filomena tustada fortament pel colze de la vella, als ab prous treballs los ulls de terra fixantlos ab en Xico y l' veu endressat, ab botes noves y sombrer fluix, vestit de llana: la cara afeytada, es di, fent goig de debò, lo contrari que ella s' havia imaginat. Axó fa apuntarli una rialla als llavis ab grossa alegria de sa mestressa que veu com va esparçintse la nuvolada, y no menos goig del nuvi que corra al moment a avisar l' escolanet pera comensar la feyna.

L' escolá, davant la casa y veient prop de la boca les llaminadures que n' tocará de la ceremonia, se'n va á tocar destempladament al confessionari de mosson Pere que 'n surt al punt dexant butziná á la vella que li tocava'l torn allavores. Lo capellá als cinch minuts està revestit y lo demás es joch de poques taules: los casa, celebra la misa que ohesen ab visibles mostres de distracció, l' s' nuvis se canviaren en horas bonas ab grupets de confits y... á casa.

Pel camí no deixan de ser vistos d' una amiga de la Filomena que guaytantsels de reuill sembla que diga:—Pobre xicotina, ab quin ximple s' ha casat!....Pro tant mateix sembla que be fa bon goig avuy en Xico.—Quina parella, també faríam nosaltres dos!

Al arribar á casa d' ell prenen tots plegats xacolata ab melindros y un got d' orxata, que fora de la senyora Antonia ningú s' hi troba, tant es axis que fins los amichs d' en Xico, després de despedir-se tot desitjantlos moltys anys d' unió y forsa canalla, se preguntan si allò que 'ls hi han dat ho han fet per ferlos posá gana, perque, la vritat, los hi apreta més que avans de tastarho.

Quant foren sols los casats de nou ab la vellera, lo nuvi los hi ensenyá tota la casa y ficantse al seu quartó obra una caxeta del peu del llit, ahont hi grogejan algunes dobles de quatre.—Mira, diu llavores á sa esposa, tot axó me costa mils gotes de suor, tot es ben guanyat, es ben meu, es á dir, fins avuy ho havia sigut. Are ja no es meu solzament. Avuy es de tots dos. Gastals si convé, mes sempre pensant que 'ns farem vells, que Deu pot donarnos fills y que també pot darnos malalties.

—Bueno, si, no cridem á mal temps, la senyora Antonia, be massa que n' ha fet aquesta nit passada ¿no es vritat. Filomena?

—Te rahó, senyora Antonia, te rahó y tot per culpameva. per ximple. Ay bon Deu, devegades un hom pensa ab unes coses!....Be n' he tingut sort de vosté!...May podré pargarli, may n' hi daré prou graciés, may.

—¿Que s' empatolla are aquesta? pregunta en Xico, mes com no li respongués afeixí: Mira que ho has de dir tot are al teu marit. Au...digamho.

—Que ha de dirte, burrangó, fa la vellera, ja t'ho explicaré una altre estona ¿he Filomena?

Y per tota contestació, aquesta agafa las mans d' en Xico li clava la vista y arrenca á plorar.

P. Roca y Jordá.

ESPERANZA

Suaus aleus de matinada hermosa,
cap vesprades de dolsa recordansa,
placívols horitzons, plens de bonansa,
pures olors de flor, tot just desclosa.

Daurades il·lusións, somnits de rosa,
bategades del cor, ple d' esperansa,
cors facls que portan la benauransa
al sedejat d' amor que en vos espera.

¿Perque, per no tornar, quant tot vos reya
fugini? ¿Ahont volan ta afanyosos,
dexit mon pit ab desficiós anhel?

Yo deya: y axeçant mos ulls plorosos
de la vehina iglesia l' cloquer veya
com dit d' angel que m' siguava l' eel.

Joseph Serra y Valls.

SECCIO D' ANUNCIS

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Dissapte, 10—San Llorens mr.
Diumenge, 11—X. S. Tiburci mr. y sta. Filomena vg. y m
Dilluns, 12—Sta. Clara vg. y fund. y sta. Felicissima.
Dimarts, 13.—Sts. Hipòlit y Casià mrs.
Dimecres, 14.—S. Eusebi mr. y sta. Límbania vg.
Dijous, 15.—LA ASSUMPCIO DE N. S., y s. Tircisis mr.
Divendres, 16.—Sts. Roch y Jacinto cfs. y sta. Serena vg.

QUARANTA HORES.

Així se troben en la iglesia de Sant Feliu.
Demà comensaran en la iglesia del Mercadal.

SECCIÓ COMERCIAL.

Mercat de Gerona del dia 3 de Agost

Especies.	Mesures.	Pessetes
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	12'00
Mestav.	»	10'
Ordi.	»	7'00
Segol.	»	9'
Cívada.	»	6'
Besses.	»	10'
Mill.	»	13'
Panis.	»	12'
Blat de moro.	»	13'00
Llobins.	»	7'50
Fabés.	»	9'50
Fabó.	»	11'
Fassols.	»	25'
Monjetes.	»	26'
Ous.	Dotzena.	1'10

Establiment tipogràfic de Manel Llach.
Ferreria Vella.—5 Gerona.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aigua Minòxima vegetal per tenir lo cabell. No te rival en lo mòn, perquè a més de sos efectes marevollosos, no faça ni perjudica la pell en lo més mínim.
Aquest assombrós y sorprend específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.
També s' troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

IMPREMPATA Y ENQUADERNACIÓ

MANEL LLACH

FERRERIA VELLA, 5.—GERONA

Impressió de tota mena de treballs tipogràfics; sobres, papers comercials, factures, esqueses y tot lo referent a la Imprempta.

Sobres comercials de color à

5 PESSETES LO MIL

Ferreria Vella 5.—GERONA

EDICIÓ DE PROPAGANDA

DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALÀ", de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d'esmerada impressió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Català» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assemblea, discursos que en ella s'hi pronunciaren y llegiren, y les bases definitivament aprobades per la Constitució regional, catalana, se ven al preu de DOS PESETAS en la libraria de Don Josep Franquet, carrer de l' Argenteria, Gerona.

JOAN GRIVÉ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il·luminació per gas y petroli. Serveys complerts de cuyna. Cererfa. Instalacions de para-llamps, campanetas elèctriques y telèfons a preus limitadíssims.

MEDICAMENTS ACREDITATS

RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfits GIMBERNAT

Lo mellor dels tònicos reconstituyens coneguts, despara la gana, cura l'anèmia, clorosis (colors tristes), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en les convalecències: Ampolla 10 rals.

Ví restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fets per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per escelencia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals.

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimulant de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: Preu 8 rals.

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA

Al detall en totes les farmàcies.

GRAN SABATERIA

DE

Francisco Malaret

2. RAMBLA DE LA LLIBERTAT 2.
devant del carrer d' Abeuradors y sota la perruqueria de 'n Cot

Calsat pera senyors desde	6	PESSETES.
id. pera senyores desde	4	id.
id. pera noys desde	1'50	id.

Especialitat en lo calsat á la mida y de luxo.
Tot lo calsat, en sa classe, es de primera.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyia general de segurs sobre la vida establetia á Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dezembre 1893 87,949,791'98 ptes.
Actiu en idem 15,337 928'87 »
Sinistres pagats fins á idem 32,82 316'69 »
Reserves ó fondos de segur á idem 4,178 675'62 »

Les principals classes de segur son:
Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat, á la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Mixto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat; ó, immediatament d' ocurrer la seva mort, á la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquests segurs participen en un 50 per 100 dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General á n° aquesta província:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

SUCURSAL JUNCOSA

Plaça de la Constitució, número 13
GERONA.

Casa especial en xocolates, cafès, sucres y thés.

NARCÍS GRAU

PERRUQUER

Ofereix los seus serveys al públic. Especialitat en perruques y postissos.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT 13, PRINCIPAL

ESTABLIMENT

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimes novetats pera la pròxima temporada; los prens sumament econòmichs.

CAMISERIA.—ASTRERIA PER NOYS
Especialidad en trajes pera col·legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

CENTRE DE VACUNACIÓ

Progrés (Carrer Nou) 23, Barberia.—GERONA

Se vacuna y revacuna directament de la vaca. També se ven linfa á 8 rals tubo y á 6 rals als meljars y pulpa á 10 rals cristall.

Se envian franchs de ports, dirigintse al Director D. Camilo Fontbernat.

LA PREVISION

Primera Companyia Espanyola dedicada exclusivament a SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BARCELONA.

Agent á Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guyot

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMPANY
S A L T

Molí Fariner

Sistemes AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan les moltas á preus sumament modicichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. VENTOS

Calsat pera senyors, senyoras y nens. Especialitat pera l' que s' encarregui expressament.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pessetes la pessa.

Cromos, motllures, trasparentes y cuadros

Novetat, bon gust y econòmic

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració: Sabateria Vella, núm. 2, 1.

PREUS DE SUSCRIPCIO:

Gerona 1 peseta trimestre
Fora 1'25 id. id.
Estranger 1'50 id. id.

Un numero sol, 10 céntims